

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam, ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petiti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 85.

Krvava sodba.

»Demonstrantje« so torej obsojeni. Višjesodnemu predsedniku Pitttreichu, višjemu državnemu pravniku Amschlu in vsem tistim strupenim nemškim nacionalcem, ki v Gradu režejo Slovence »kruh pravice«, bo vtripalo srce veselja, da so našli v Ljubljani tako pokorne sodnike. Nečuvni škandal, ki se je zgodil s tem, da je vsi državni pravnik Amschl v »Grazer Tagblattu« moralno pritiskal na ljubljanske sodnike, je torej rodil svoj sad. Višji državni pravnik Amschl se je v svojem nacionalnem fanatizmu spozabil tako daleč, da je tako infamnemu listu, kakor je »Grazer Tagblatt« pisal pismo, v katerem je obljubil, da zadene ljubljanske demonstrante najhujša kazen. Takega javnega pritiska na sodnike svet še ni videl. A ta pritisk je imel svoj uspeh. Amschl je našel poslušne sodnike. Ta in oni bi pač rad še avanziral in 2. decembra se bodo delili redovi! Sodba, ki je bila izrečena nad demonstranti, je v pravem pomenu besede krvava. Demonstrantje so bili obsojeni zaradi hudodelstva, dasi v najhujšem slučaju niso krivi ničesar drugega, kakor pregreška. Obsojen je bil tudi Feliks Potnik. Ta obsodba je naravnost justični umor.

V sredo je zatrepetala vsa Ljubljana, ko je čula to obsodbo. Zviševanje kazni v Gradu je bilo kanibalsko, ljubljanska sodba nad demonstranti je bila barbarska. Slovenci, ki so v opravičljivi razburjenosti demonstirali, a se nobenega človeka niso dotaknili, so dobili po 3, 4 in 6 mesecev težke ječe, nemškutar Stanger, ki je na pol ubil in iz gole hudobije za vse življenje pohabil mirnega človeka, pa je plačal nekaj kronic. Pač res: Vrste naših mučnikov se množijo, zaupanje v pravosodje pa je izginilo.

Kranjska hranilnica.

Gospodarstvo pri tem zavodu je bilo vedno slabo.

To se vidi že iz dejstva, da je »Kranjska hranilnica« imela vedno dosti manj dobička, kakor pa bi ga morala imeti po stanju svojih vlog.

Svoj čas je bil pri »Kranjski hranilnici« blagajnik Prinsnitz, ki je kradel hranilnični denar kakor sraka. Kradel je več let kakor je hotel in nihče ni tega videl, kradel je na debelo in na drobno, kakor se mu je zdelo, in niso mu prišli na sled. Šele slučaj je nanesel, da je prišla tatvina na dan, naka je bil Prinsnitz obsojen na tri leta ječe.

Zavod, pri katerem je mogoče, da krade blagajnik tako, kakor je kradel Prinsnitz, pač ne zasluži nobenega zaupanja, tak zavod ni varen in takemu zavodu ne bo noben človek zaupal svojega denarja.

Pa tudi razni drugi slučajji kažejo, da pri »Kranjski hranilnici« lahko človek obogati.

Znano je, da je »Kranjska hranilnica« last 65 nemškutarjev. Ti nič ne jamčijo za zaupani jim denar. To so ljudje, ki se gnetejo okrog hranilnice samo, da bi ujeli kako kost.

Nemškutar dobi pri »Kranjski hranilnici« kredita desetkrat več, kakor ga je vreden. »Kranjski hranilnici« je prva skrb, da podpira nemškutarje, magari če pri tem tudi kaj izgubi. Vsak nemškutar ima pri hranilnici kredita kolikor ga rabi, samo da laglje konkurira proti Slovincem.

Kar imajo ljubljanski nemškutarji premoženja, so si ga napravili s hranilničnim denarjem. Dobivali so od hranilnice denar po 3% in so ga po 6% in 7% naprej posojali. Ni čuda, da so se nalezili denarja.

Seveda se da pri hranilnici na različne načine zaslužiti.

Rajni Janeschitz, ki je bil v svoji mladosti navadni pisar, je imel kot ravnatelj »Kranjske hra-

nilnice« 4000 gld. na leto. Živel je vedno gospodsko in si od plače ni mogel nič prihraniti. Ko je umrl, je pa vendar zapustil čez 200.000 gld. premoženja. Ko bi bil od samih korenin živel in vso svojo plačo na stran deval, bi ne bil mogel takega premoženja prirediti. Kje ga je dobil, je tajnost, ki je ne ve nihče pojasniti.

Ravnatelj »Kranjske hranilnice«, dr. Josip Supan, je bil svoje dni advokat. Špekuliral je na borzi, in sicer tako nesrečno, da je prišel ob vse. Stal je nekaj časa pred banerom in denarne stiske so ga primorale, da je šel služiti h »Kranjski hranilnici« kot ravnatelj. To je ostal do svoje smrti. Ko je umrl, je zapustil velikansko premoženje. No, Supan ni ne kradel, ne goljufal, to je izključeno, a pomagal si je s hranilničnim denarjem.

Bankir Luckmann je bil dolgo časa predsednik »Kranjske hranilnice«. Kot bankir je bil pravzaprav njen konkurent, a za to se ni nihče zmenil. »Naj zasluži,« so rekli nemškutarji. In zaslužil je ogromne vsote. Hranilnica je posojala na ime Luckmannovega prokurista denar po 3%, bankir Luckmann pa je s tem denarjem zaslužil po 7% in 10%.

Tako človek lahko bogat postane. Na tak način so obogateli že različni nemškutarji. Slovenci so nosili svoj denar v »Kranjsko hranilnico«, nemškutarji pa so se z njim mastili. Takim razmeram je treba narediti konec. To se zgodi, če dvignejo Slovenci svoj denar pri »Kranjski hranilnici«, kjer itak ni varen.

Gorje neprevidežem!

Kdor je čital naše članke o »Kranjski hranilnici«, je dobil jasen upogled v stanje tega zavoda. Brezvestno gospodarstvo je vzrok, da je imela »Kranjska hranilnica« veliko manj dobička, kakor bi ga morala imeti po milijonih, ki jih je oskrbovala. Pri »Kranjski hranilnici« nazaduje vse, vloge padajo in rezervni fond pojema. V svoji nemškutarski zagrozenosti so mogotei pri »Kranjski hranilnici« postopali pri nalaganju denarja včasih prav neprevidečno. V Trstu, na Dunaju in na Stajerskem imajo mnogo milijonov izposojenih. Nekatera posojila so dobro zavarovana, druga pa slabo. Hranilnica ima terjatve, ki jih ne sme izterjati, ker bi se pri prodaji dotičnih poslopij ne dobilo toliko, kolikor znaša terjatev.

Izgube bodo neizogibne, kolikor bolj bo »Kranjski hranilnici« predlo za denar. Največje reveži bodo tisti, ki bodo čakali in odlašali z dvignjenjem svojih vlog. Danes plačuje »Kranjska hranilnica« še vloge in obresti — a koliko časa bo to še mogoče? Zdi se nam, da bomo kmalu lahko rekli: Gorje neprevidežem. Tisti, ki bodo zadnji prišli po svoje vloge, že morda ne bodo več dobili svojega denarja, marveč jim bo hranilnica za vsak goldinar plačala smo 70 ali 80 krajcarjev. Pozor vložniki, pazite, da ne pridete ob svoj denar, ker za vaše vloge pri »Kranjski hranilnici« ne jamči nihče.

Boj pijavkam.

Nemški trgovci in obrtniki na Kranjskem so prave pijavke na našem narodnem telesu. Če hočemo živeti, moramo te pijavke zatreti.

V Ljubljani je tekla kri. Podivjana nemška soldateska je 20. septembra prelivala nedolžno slovensko kri. Dva nadebudna mladeniča sta bila umorjena, osem jih je bilo smrtno ranjenih. Zgodilo se je krvavo tolovajstvo. In ta umor, to brezvestno klanje odobravajo vse oblasti in nobena se ne gane, da bi morilce kaznovala.

Pa tega ni dovolj. Rabeljske obsodbe se izrekajo pri sodiščih. Zardi malenkostnih stvari mečejo naše ljudi v ječo, jih drže cele tedne v preiskovalnem zaporu popolnoma

nezakonito — za Slovence sploh ni pravice — in jih obsojajo na mesece težke ječe.

To kriči po osveti, to nezaslišano ravnanje se mora maščevati na nemških pijavkah.

Redili smo nemške gade dosti časa na svojih prsih. Pili so našo kri, se redili in mastili, v zahvalo pa nas bili po glavi.

Oznanjen je boj. Slovec ne kupuj ničesar pri Nemcu. Kdor daje nemčurju zaslužka, ni vreden, da je Slovec.

Apeliramo na slovensko žentstvo. Čujte nas, žene in dekleta! Kaj mislite, da je bila slovenska kri zastoj prelita, da bodo slovenski demonstranti zastoj trpeli tedne in mesece v strašnih ječah? Mučenikom svojim smo dolžni izvajati boj kot z največjo brezobzirnostjo.

Čast tistim ženam in dekletom, ki se zavedajo svoje narodne dolžnosti, dvojna čast tistim, ki se ravna po izreku one nemške dame, ki je dejala: »raje se odpovem kaki stvari, kakor da bi jo kupila od Slovence.«

Nekaj je pa tudi takih dam, ki greše zoper boj. Kdor se ne menijo za narodno stvar, ki se jim ne smilijo ne mladi žrtvi, ki ležita pri Sv. Križu, ki se jim ne smilijo ubogi ranjenci, ki so cele tedne ležali v bolnici in prenašali strašne bolečine, ki se jim ne smilijo reveži, obsojeni pretrpeti cele mesece muke težke ječe. Sramota takim ženam in dekletom.

Vsaka stvar ima svoje meje. Kdor prezira narodno čuvstvanje, kdor zaničuje narodno čast v taki meri, da kupuje pri Nemcu, ta ne zasluži drugega kakor zaničevanje. Pa naj nikar nihče ne misli, da bomo tako zaničevanje samo v svojem srcu gojili. Ne, dajali mu bomo tudi izraza. Kdor bo hodil k nemčurju kupovat, temu se bo na ulici v obraz pljuvalo, pa bodi moški ali ženska, tega bodo z brenami signali iz vsake slovenske družbe in postavili ga bomo na sramotni oder, da ga bo vsa javnost spoznala kot izdajajo. Pa naj potem rablji store kar hočejo. Kdor se bojkota ne drži, ta bo moralno ubit, pa bodi kdorkoli.

Toliko v občo vednost, s pristavkom, da je to zadnji opomin.

Dragonsko plov.

Koslerju se že slabo godi. Na vseh koncih in krajih išče, kako bi se rešil svoje pivovarne, seveda z lepim dobičkom. Kar je narodnih gostilničarjev, so mu domalega vsi odpovedali. Drže se ga samo ljudje, ki so mu kaj dolžni. Lahko se reče: Kdor toči Koslerjevo dragonsko pivo, ta nima nič kredita, ta je na slabih nogah in bo kmalu zmrznil. Pozivljamo rojake, naj napno vse sile, da Koslerjev strup povsod izpodrinejo. Kosler je napojil dragonec, da so divjali med ljudmi kakor zverine — tak človek ne sme med nami dobiti zaslužka. Koslerjeva pivovarna mora priti v konkurz.

Kaj hočemo?

Nemci in nemčurji lazijo že okrog nas in milo prosijo priznana nja, češ, saj vendar živi ne morejo pod zemljo.

In vsak vprašuje, kaj hočemo pravzaprav od njih.

Bodi jim povedano brez ovinov: to hočemo, kar zahtevajo Nemci v Gradu od Slovence, ki hoče tam živeti.

Predvsem zahtevamo, da izstopijo Nemci iz vseh nemških društev. Kdor živi in se bogati od Slovencev, mora pač podpirati slovenske naprave, a nemških naprav na Kranjskem ne trpimo, kakor Nemci v Gradu ne trpe slovenskih naprav.

Če je Nemec trgovec ali obrtnik, zahtevamo od njega, da ima samoslovenske napise in da ima v službi samo Slovence, ker ne bomo trpeli, da bi trgovci in obrtniki delali od Slovencev profite, v zahvalo pa

importirali v deželo sovražnike slovenske narodnosti.

Nadalje zahtevamo, da tak Nemec, ki živi od nas, respektira slovenski značaj dežele in polni meri in v vsakem oziru ter da vzgaja svoje otroke v zavesti, da so sinovi slovenske dežele in v duhu spoštovanja in ljubezni do slovenskega naroda in njegovih prizadevanj.

Prokleta se pa moti, kdor misli, da se bodo še kdaj vrnili stari časi. Minuli so za vedno tisti časi, ko so Nemci delali od Slovencev velikanske dobičke, pa so podpirali »Schulvereine«, »Südmärkte«, kazino, »Turnvereine«, nemške liste in »Theatervereine«, prirejali nemške slavnosti, hodili v nemško gledališče in sploh svobodno vodili boj zoper slovenstvo.

V Ljubljani je zdaj ravno tako, kakor v Gradu. V Gradu ne sme nihče pokazati, da je Slovec — v Ljubljani pa ne bo smel nihče pokazati, da je Nemec. Kdor se ne bo uklonil, tega bo narodna zavednost moralno in kupčijsko ubila.

Ljubljanski divljonar.

Naše odprto pismo na vojnega ministra fem. barona Schönaicha je bilo sicer konfiscirano, a uspeh je le imelo. Ljubljanski divljonar fml. Lang je prišel v najlepšo zadrego, ker smo mi ministrstvu na podlagi sodnih aktov dokazali, da je bil nagan in da je vsaka beseda, ki jo je izrekel v delegaciji, navadna laž.

Občinski odbor glavne občine Rakek

je zoper prepoved zastran občinskih desk in zastran drugih razveljavljenih sklepov vložil naslednjo pritožbo:

Prepoved se tiče predvsem resolucije občinskega odbora, v kateri se je pozvalo c. kr. deželno vladno, naj povzroči strogo preiskavo radi postopanja c. kr. vojaštva pri izgrelih v Ljubljani, poišče vzroke nemško-nacionalnega fanatizma tega vojaštva in pošlje popravke v lažne nemške liste. Končno tudi, da se c. in kr. pešpolk št. 27 premesti iz Ljubljane.

Res je, da v določilih §§ 28. in 29. obč. reda ni naravnost omenjena pravica občinskih zastopov, da svobodno izražajo o javnih zadevah svoje mnenje, in radi njih stavijo zahteve, c. kr. vladi pa morajo biti znani členi 11. in 13. državnega osnovnega zakona o splošnih pravicah državljanov z dne 21. decembra 1867 državnega zakona št. 142.

Člen 11. pravi, da ima vsakdo peticijsko pravico in osobito jo imajo tudi po zakonu priznane korporacije; člen 13. pa pravi, da ima vsakdo pravico, svobodno izražati svoje mnenje z besedo, pismom in tiskom.

Ako so dovoljene občinskim zastopom v svojem in svojih občanov imenu udanostne izjave, adrese itd., jim je gotovo tudi dovoljeno, da izražajo svoje in svojih občanov ogorčenje, kadar se na nezakonit in nečuten način postopa proti rojakom, med katerimi so tudi prebivalci lastne občine.

Dovoljeno jim mora biti tudi, da državne oblasti pozivljejo, oziroma jim svetujejo, kako naj ravna, da se razburjeno prebivalstvo pomiri in kako naj ravna drugi pot, da se kaj takega sploh več ne pripeti. Ker je to v interesu občine, se občinski odbor s prej omenjeno peticijo ni le poslužil svoje zakonite pravice, ampak storil tudi svojo dolžnost.

Naš pravni čut zahteva preiskavo proti nemškim vojakom, da se izkaže resnica o izgrelih in v interesu vse države je, če se dožene, odkod nemško-nacionalni duh 27. pešpolka, da v resnem slučaju ne bo morda prepozno. Ker ve občinski odbor, da prijazen stik med slovenskim prebivalstvom in 27. pešpolkom ni in ne bo nikdar več mogoč, je pozval vlado, naj povzroči premeščenje tega polka. Končno je nesramno lažljivo

pisanje nemških listov na škodo posameznim občinam, kakor celi deželi. Ker je dolžnost vsake vlade, da varuje čast in korist vsake svoje dežele, posebno pa v slučaju, v katerem se je mogla na lastne oči prepričati, da so poročila nemških listov od kraja do konca zlagana in z najpodlejšim nameiom pisana, tedaj je zahteva občinskega odbora popolnoma na mestu.

S tem, da je c. kr. okrajno glavarstvo razveljavilo omenjeni sklep, je kršilo državni osnovni zakon, ki nam jamči, da svobodno izražamo svoja mnenja in želje.

C. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu je razveljavilo sklep tudi, kolikor se tiče odstranitve dvojezičnih napisov na krajevnih deskah v okrožju občine Rakek.

Obstoječe krajevne deske je vse napravila občina Rakek in so tedaj njena last, s katero sme svobodno razpolagati. Napravljti napise v smislu § 9. zakona z dne 29. marca 1869 državnega zakona št. 67 o ljudskem štetju, sploh ni stvar občine. Občina ima v tem oziru le nadzorovalno oblast. Sicer pa ni nobenega zakonitega predpisa v smislu § 9. citiranega zakona, da morajo biti napisi na krajevnih deskah v obeh deželnih jezikih. Če se je res kdaj izdal po c. kr. deželni vladi tak sklep v tej zadevi, ni bil pravilno razglašen in naznanjen občinam. In tudi c. kr. okrajno glavarstvo ne trdi, da bi obstojali kaki predpisi, da morajo biti deske v obeh deželnih jezikih, temveč edino, da morajo biti v obeh deželi navadnih jezikih. Nemščine pa sploh ni smatrati, kot v okr. glavarstvu v Logatcu »deželno navaden« jezik.

Če se torej glavarstvo samo ne more sklicevati na pravilno razglašen sklep, temveč le trdi, da obstoja neki predpis, ki vsled pomanjkljive razglasitve sploh nima veljave in govori vrhu tega le o deželno-navadnih jezikih, potem se mora pač smatrati izpodbijani ukrep c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu kot povsem neutemeljen. Sploh je pa nezamisel zahtevati za Rakek dvojezičnih napisov, ker Nemcev tu ni, trgovski in drugi potniki pa morajo povpevati slovenski značaj našega kraja in cele dežele.

Ker je tedaj sklepal občinski odbor o deskah, ki jih je napravila občina v svojem področju in ker s sklepom tudi ni kršil nobenega zakona, je c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu omenjeni sklep neopravičeno razveljavilo.

Predlaga se tedaj, da se ta priziv predloži ces. kr. deželni vladi v Ljubljani, ki naj razveljavi izpodbijano prepoved c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu.

Občinski odbor glavne občine Rakek, dne 26. okt. 1908.

Kranjska hranilnica.

Zadnjič smo konstatirali, da »Kranjska hranilnica« že odpoveduje hipotečna posojila na Kranjskem.

Na podlagi § 17. hranilničnih pravil smo rekli, da je »Kranjska hranilnica« morala prej izterjati oziroma odpovedati vsa svoja posojila na Nižje Avstrijskem, Koroškem in Stajerskem ter Primorskem, ker je smela še le potem prirediti z odpovedovanjem hipotečnih posojil na Kranjskem.

Spravili smo ta § 17. pravil »Kranjske hranilnice« v zvezo s poslovnimi načeli »Kranjske hranilnice«, ki so se poudarjala na izvanrednem obnem zboru »Kranjske hranilnice« dne 20. oktobra 1908 ter vskliknili: Položaj »Kranjske hranilnice« mora biti naravnost obupen.

Ker smo hoteli dati gospodu vladnemu komisarju priliko, da se o resničnosti naših izjavljanj natančno prepriča z upogledom v knjige »Kranjske hranilnice« ter vsaj v »Laibacher Zeitung« pritrdi, da se

je »Kranjska hranilnica« res ravna-
la po § 17. svojih pravil ter pravilno
postopajoč najprej izterjala oziroma
odpovedala vsa svoja posojila, ki niso
bila dana na hipoteko na Kranjskem
ter je pričela z odpovedovanjem hi-
potečnih posojil še le končno vsled
svojega obupnega položaja, smo z
nadležanjem svojega članka poča-
kali.

G. vladni kom. dozda celo nič ni
objavil, pač pa nam je odgovoril gos-
pod občinski svetnik dr. Triller v
seji občinskega sveta dne 30. novem-
bra 1908 ter nas je spravil s svojim
odgovorom v nemalo zadrego.

Gospod dr. Triller je namreč
povedal, da »Kranjska hranilnica«
ni izterjala oziroma odpovedala svo-
jih posojil izven Kranjske, predno je
pričela z odpovedovanjem na
Kranjskem.

Gospod dr. Triller je s tem po-
vedal, da se je »Kranjska hranilni-
ca« pregrešila proti svojim pravi-
lom.

Posvetili smo v vse špranje
»Kranjske hranilnice«, in tudi od-
krito pojasnili vse njene slabosti, a
tega si nismo upali reči, da se Kranj-
ska hranilnica ne ravna po svojih
pravilih.

Pravila so duša zavoda in gorje
onemu zavodu, ki se proti njim pre-
greši.

Kršenja pravil, kakor je to
konstatiral gospod dr. Triller, ni mo-
gel, ni smel spregledati gospod vlad-
ni komisar, ni mogla, ni smela spre-
gledati deželna vlada.

Tako postopanje pa ni le samo
kršenje pravil, temveč je v sedanjih
dobi naravnost izzivanje: »Kranjska
hranilnica« izziva, ona hoče provo-
cirati nove nemire, česar pa deželna
vlada v svoji skrbi za pomirjenje
duhov ne more dopustiti.

Ali si »Kranjska hranilnica«
od tega morebiti obeta, da slovensko
ljudstvo pozabi, da ima »Kranjska
hranilnica« še danes samo nemški
napis?

Ali si »Kranjska hranilnica« od
tega morebiti obeta, da vse sloven-
sko ljudstvo ne izve — posebno ker
jo še vedno pardonirata »Slovenec«
in »Domoljub«, kar pa ne bode dolgo
trpelo — oziroma pozabi sledeča
dejstva:

»Kranjska hranilnica« (nemška
»Kranjska šparkasa«) je društvo,
obstoječe iz 65 samih nemških čla-
nov.

Stanje hranilnih vlog v »Kranj-
ski hranilnici« vedno bolj pada.

Skupni znesek rezervnih fon-
dov »Kranjske hranilnice« je padel.

Za varnost hranilnih vlog v
»Kranjski hranilnici« ne jamči ne
dežela, ne kaka občina — niti člani.

»Kranjska hranilnica« ni pod-
vržena strokovni reviziji.

»Kranjska hranilnica« ima nem-
ško uradništvo — pa ne slovenskega.

»Kranjska hranilnica« vzdržuje
nemško šolstvo na Kranjskem.

»Kranjska hranilnica« daruje v
nemške namene ogromne zneske.

»Kranjska hranilnica« je glav-
ni steber kranjskega nemštva.

»Kranjska hranilnica« mora bi-
ti v naravnost obupnem položaju.

Ne, ne, to ni mogoče; mi ne mo-
remo verjeti, da bi si »Kranjska hra-
nilnica« res upala kršiti pravila, ka-
kor je konstatiral v seji občinskega
sveta gospod dr. Triller, ker bi sicer
gospod vladni komisar gotovo že
spregovoril in povzročil, da se mora-
jo preklicati nemudoma vse odpove-
di hipotečnih posojil na Kranjskem,
vsaj za toliko časa, da se prej izter-
jajo posojila, koja ima »Kranjska
hranilnica« izven Kranjske.

Sicer pa je gospod dr. Triller na
naslov deželne vlade zelo jasno na-
mignil, da se bo v prihodnjem zase-
danju deželnega zbora o tem govorilo,
kako je kršila »Kranjska hranilni-
ca« svoja pravila (§ 17.) in tisto-
krat vedemo o tem več pisali.

Za zdaj pa se vrnemo k naše-
mu prvotnemu zaključku, da mora
biti stanje »Kranjske hranilnice«
naravnost obupno, ker smo do tega
zaključka prišli na podlagi neizpros-
nih števil in znamenj, ki so za vsa-
kega strokovnjaka merodajna.

Na tihem pa nemreč še vedno
upamo, da je »Kranjska hranilni-
ca« postopala, kakor mora po svojih
pravilih ter je res najprej odpove-
dala vsa svoja posojila, kolikor to
niso hipoteka posojila na Kranj-
skem, ker hipotečnih posojil na
Kranjskem je imela glasom račun-
skega zaključka za leto 1907. kon-
cem leta 1907. le samo 15.797.898 K
16 vin., a drugih posojil, to je takih,
katera mora prej izterjati, oziroma
odpovedati, predno prične z odpove-
dovanjem hipotečnih posojil na
Kranjskem, pa je bilo koncem leta
1907. 24.064.690 K 79 vin., kar je v
primerju s hipotečnimi posojili na
Kranjskem naravnost izredno velik
znesek.

Ako je »Kranjska hranilnica«
porabila svoje gotovine, svoje nalož-
be, ako je odpovedala — četudi z iz-
gubo — svoje vrednostne papirje —
in še povrh izterjala teh 24.064.690

kron 79 vin. — na posojilih — pa še
vseeno ne more izhajati, temveč mo-
ra začeti odpovedovati svoja hipo-
tečna posojila na Kranjskem — to-
rej zadnja pomoč —, potem pač ni
več dvoma o položaju »Kranjske
hranilnice«.

Sicer pa se nam zdi, da se
»Kranjska hranilnica« zaveda svoje-
ga položaja in morda že misli na svoj
konec, ker na izvanrednem obnem
zboru se je že omenjal slučaj, da iz-
gubi »Kranjska hranilnica« vse hra-
nilne vloge in to je menda konec
»Kranjske hranilnice« — vključno re-
zervnim zakladom, ker ti se porabi-
jo v smislu § 25. pravil za lokalne
(ljubljske) in deželne dobrodelne
namene.

O tem zadnjem poglavju spre-
govorimo prihodnjič.

Kriza v ministrstvu.

Dunaj, 5. novembra. Tudi pri
današnji avdienci ministrskega
predsednika pri cesarju se ne izreče
odločitev. Krize sploh ni mogoče re-
šiti poprej, dokler se vsem v koalici-
ji zastopanim strankam ne izpolni-
jo zahteve, tako da ne bodo delale ovir
državnim potrebam in parlamentu.
Najbolj se vladni mudi s proračun-
skim provizorijem in bosanskim za-
konom. Ministrski predsednik bo po-
treboval še osem do deset dni, da
sklene z vsemi strankami premirje.
Ravno zato pa se današnji nepriča-
kovani Beekovi avdienci pripisuje
poseben namen. Ministrski predse-
dnik je baje cesarju naznanil, da je
pri pogajanjih zadel ob nevarno za-
preko, namreč na nasprotstvo kr-
ščanskih socialistov. Zaradi tega je
neizogibna demisijska celokupnega mi-
nistrstva. Sprememba ministrstva
se izvrši najbrže že prihodnji teden.
Beekov naslednik bo najbrže baron
Bienerth, ki bo moral ustvariti pred-
pogoje za parlamentarno minist-
rstvo. Proti uradniškemu ministrstvu
so se z malimi izjemami izrekle vse
stranke, o čemer je tudi vladar in-
formiran.

Vodstvo krščansko - socialne
stranke je imelo nocoj pod predse-
stvom dr. Luegerja večurno sejo.
Vodstvo se je izreklo proti uradni-
škemu ministrstvu in za dosedanje
koalicije strank v ministrstvu. Pri
debatih se je naglasalo, da krščanski
socialisti zahtevajo le dva portfelja,
in sicer za trgovsko ministrstvo,
za kar je predlagan dosednji pred-
sednik državnega zbora dr. Weiss-
kirchner, in ministrstvo za javna
dela, ki ga dobi princ Liechtenstein.
Minister dr. Gessmann postane dežel-
ni maršal, dr. Ebenhoeh pa predse-
dnik državnega zbora. To ministrstvo
pa bo le prehodno. Stalno minist-
rstvo sestavi pozneje dr. Weisskirch-
ner.

Praga, 5. novembra. Razšir-
jeni mladočeski izvrševalni odbor je
imel danes sejo, da razpravlja o
predlogih ministrskega predsednika
glede rešitve krize. V imenu radikal-
ne skupine je izjavil bivši minister
dr. Fořt, da se stranka ne sme ude-
ležiti preosnove ministrstva, dokler
ne zajamči baron Beck čeških za-
htev glede jezikovnega vprašanja in
glede varstva čeških manjšin v nem-
ških pokrajinah. V imenu agrarcev
je izjavil minister Prašek, da se bo-
do češki agrarci udeležili rekon-
strukcije ministrstva pod istimi po-
godi kakor Mladočehi. Končno je bi-
la sprejeta resolucija, s katero se
odobri demisijska obeh ministrov ter
izjavlja, da Mladočehi ne bodo več
podpirali vlade. Da se doseže med
češkimi strankami sporazumjenje
za skupno taktično postopanje v dr-
žavnem zboru, skliče se čimprej
parlamentarna komisija češkega
kluba.

Nova poljska stranka.

Lvov, 5. novembra. V poljski
ljudski stranki je nastal razkol.
Osnovala se je nova stranka, ki se
imenuje »poljska narodna stranka«.
Načelnik nove stranke je odvetnik
dr. Lisiewicz.

Sloga med nemškimi strankami.

Dunaj, 5. novembra. Izvrše-
valni odbor nemških svobodomis-
nih strank bo imel v ponedeljek se-
jo, v kateri se sprejme skupna orga-
nizacija vseh nemških strank. Nova
organizacija se bo imenovala »Narodna zveza nemških svobodomis-
nih poslancev avstrijskega državnega
zbora«. V zvezi bo 78 poslancev
(nacionalci, radikali in naprednja-
ki).

Dogodki na Balkanu.

Pogajanja med Turčijo, Avstro-Ogr-
sko in Bolgarijo.

Carigrad, 5. novembra. Po-
gajanja z Bolgarijo so le finančnega
pomena. Turčija zahteva od Bolgari-
je 20 milijonov funtov. Vsota pa se
ne izroči državi blagajni, temveč
banki »Dete publieue«. Politično
razmerje med Bolgarijo in Turčijo
pa se razjasni na mednarodni konfe-

renci. Prihodnji teden pričakujejo v
Carigradu avstro-ogrsko odposlan-
stvo, ki začne s pogajani.

Srbija si naroča vojni material.

Berolin, 5. novembra. Kru-
pova tovarna v Essenu je dobila iz
Srbije večja naročila na topove. Na-
ročeno mora prispeti do dogovorje-
nega dne v Beograd.

Iz srbske skupščine.

Belgrad, 5. novembra. V taj-
ni seji skupščine se je izreklo vladi
popolno zaupanje. Nadalje so se pre-
čitala poročila državnikov, ki so bili
v posebni misiji v inozemstvu. O
premetitvi prestolnice se ni raz-
pravljalo. Danes je predsedstvo
skupščine izdalo komunikate o obeh
tajnih sejah. Komunikati pravi, da je
iz vseh poročil in pojasnil vzela
skupščina z zadovoljstvom na znan-
je, da je storila Srbija z ozirom na
težavni položaj vse potrebno za od-
ločno obrambo srbskih interesov, da
Srbija ostane pri svojem korektnem
postopanju ter bo izpolnjevala med-
narodne dolžnosti. Srbija ne bo kr-
šila miru, temveč bo počakala na
sklepe evropske konference.

Angleško časopisje proti Avstro-Ogrski.

London, 5. novembra. »Daily
Telegraph« nadaljuje z napadi proti
Avstro-Ogrski ter piše, da Rusija v
tej krizi nikakor ne more zapustiti
Srbije in Črne gore, zato je za du-
najske državnike prišel čas, da re-
šno premislijo, ali naj pride do voj-
ne z Rusijo, v kateri bodo Rusijo
podpirale angleške simpatije.

Resen konflikt med Francijo in Nemčijo.

Pariz, 5. novembra. Zaradi
dogodka v Casablanci se je napetost
med Francijo in Nemčijo zelo po-
ostrila, in sicer je poostiril dogodek
nemški cesar, ker se je osebno ume-
šal v stvar. Danes se je z zadevo ba-
vil ministrski svet, ki je bil soglas-
nega mnenja, da se ne more pridru-
žiti nemškemu stališču. Nemčija
namreč zahteva, da se morajo dezer-
terji najprej izpustiti in da mora
priti francoski general d' Amade
osebno k nemškemu konzulu, da iz-
reče v imenu francoskih častnikov
obžalovanje nad dogodkom. Franco-
ska vlada tako zahteva odločno od-
klanja ter zahteva mednarodno raz-
sodišče. Francija vztraja na tem svo-
jem stališču posebno zato, ker ima na
svoji strani tudi Anglijo in Rusijo.

London, 5. novembra. Fran-
cosko-nemški konflikt se je tako po-
ostril, da je zavladal na borzah
strah, češ, da je spopad skoraj neiz-
ogiben.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 6. novembra.

— Obravnava radi konfiskacije
»Slovenskega Naroda« je bila danes
dopolodne pred tukajšnjim deželnim
sodiščem. Ugovor proti konfiskaciji
je sodišče seveda zavrnilo. O obrav-
navi bomo poročali jutri.

— »Kranjska hranilnica« in
nemško gledališče. Računski zaključek
»Kranjske hranilnice« za leto
1907. vsebuje tudi nekaj zgodovine
nemškega gledališča v Ljubljani.
Ljubljanski Nemci bi radi imeli svo-
je lastno gledališče, v katerem bi
kraljevala samo nemška muza. Ta
želja je popolnoma upravičena, ker
deželno gledališče, v katerem se se-
daj vrše tudi nemške predstave, je na
vse zadnje vendarle slovensko gleda-
lišče. Pa to še ni edini vzrok, zakaj
hočejo Nemci svoje lastno gledališče.
Nemcem je deželno gledališče preve-
liko, sami ga ne morejo nikdar na-
polniti. Dokler so še nezavedni ali
zavedni Slovenci prihajali k nem-
skim predstavam, se sicer praznosta
ni videla v vsi svoji grozi, pa zmirom
se na zavedne in nezavedne Slovence
tudi ne more računati. Prazno gleda-
lišče je pa nekaj groznega; iz vsake
prazne lože, z vsakega praznega se-
deža, da, celo iz praznih galerij stra-
ši — in takih strahov ne preženejo
niti najpoddnejše nemške umetnice
— s šumenjem spodnjih kril. Proti
lastnemu nemškemu gledališču torej
ne pišemo teh vrstic, protestiramo pa
proti temu, da bi se nemško gleda-
lišče zidalo s slovenskim denarjem.
Nemci so namreč »pogrunjali«, da
jim mora gledališče postaviti Kranj-
ska hranilnica. In tako je prišlo, da
obstoji pri »Kranjski hranilnici«
»Stavbni in vzdrževalni sklad za
nemško gledališče. (Deutsches The-
ater-Bau- und Erhaltungsfond). Ta
zaklad je znašel koncem leta 1906.
že 554.203 K 22 vin., dotacija leta
1907. kar 40.000 K, obresti za leto
1907. 23.172 K 89 vin., skupaj
617.376 K 21 vin., odvzelo se je pa v

letu 1907. 13.060 K, torej stanje kon-
cem leta 1907. 604.316 K 21 vin. In
vrh tega je dala »Kranjska hranilni-
ca« že iz čistega dobička za leto 1907.
— za pomnoženje tega gledališnega
stavbnega zaklada kar 40.000 K. Ako
si te številke natančneje pogledamo,
najdemo, da so prav lepe številke, ki
so za nas tem važnejše, ker nam ja-
sno povedo, kako se s slovenskim de-
narjem naj zida nemško gledališče.
Pojasniti bi bilo dobro, v katero vr-
ho se je leta 1907. iz gledališnega
zaklada vzelo 13.060 K, ker dosedaj
se nemško gledališče ne zida? Prepri-
čani smo, da se za ves ta denar ven-
darle ni nakupovala šminka za nem-
ške igralke.

— Še jim ni zadosti. Strašne
obsodbe pred ljubljanskim deželnim
sodiščem proti demonstrantom so pri-
vseh trezno mislečih in razsodnih
ljudih obudile največje začudenje
in presenečenje. Take krutosti ni ni-
hče pričakoval! No, Nemcem in nem-
škutarjem pa te kazni še niso dovolj.
V spodnještajerskem nemškem listu
beremo, da je upati, da je to le prva
serija ljubljanskih obtožencev po
§ 85. kaz. zak. in da jih pride še na
tisoče pod ta paragraf. Kako so pa
bili kaznovani tisti ptujski napadalci,
ki so 12. in 13. septembra razbili
šipe v ondnotem »Narodnem domu«
in so mirne udeležence skupščine Ci-
ril-Metodove družbe, posebno žene in
dekleta, pretepali, suvali in pljuvali
po njih ter jih polivali s kemično
tinto? Niti enemu se ni nič zgodilo!
Za te zahtevajte obtožbe in obsodbe,
če ste res taki prijatelji § 85. kaz.
zakona!

— Nujna prošnja. Pri predve-
rajsnji razpravi sem bil med drugim
tudi radi tega obsojen, da sem dne
19. septembra t. l. baje aranžiral na-
pad na kolodvorsko restavracijo.
Ker jaz nisem bil v nobeni zvezi z
navedenim dejanjem, kar je vsem
storilec gotovo znano, prosim tem
potom storilce, da se vsaj eden izmed
vas javi pri mojem zagovorniku g.
dr. Božidarju Vodušku, odvetniku
tu, ker vendar ne morete zahtevati,
da bi jaz nedolžne radi vaših grehov
trpel. Računam na moštost in po-
štenje storilcev! Kdor je kaj zakri-
vil, mora imeti pogum to priznati in
se ne bati kazni, posebno v slučaju,
ako bi imel kdo drugi trpeti namesto
njega po nedolžnem. Obenem prosim
cenjeno občinstvo, da blagovolji vsak,
kdor kaj ve o tej stvari, naznaniti to
mojemu zagovorniku. — V Ljub-
ljani, dne 5. novembra 1908. —
Štefan Kamenšek s. r.

— Ameriški Slovenci in »Kranj-
ska hranilnica«. Kakor se nam poro-
ča iz Amerike, so jeli tudi ameriški
Slovenci dvigati denar iz nemške
»Kranjske hranilnice«. Mnogo iz-
med njih je bilo doslej mnenja, da
je tu denar najbolj varno naložen,
zdaj so pa prišli do prepričanja, da
so se grdo motili, da nimajo prav no-
benega jamstva tudi za en vinar ne.
Amerikanci pravijo: Tako krvavo tr-
do moramo prislužiti svoj denar, po-
tem naj pa bomo še v skrbih zanj?
Zato so sklenili, do dvignejo vse svo-
je prihranke iz te nemške hranilnice
in da ga nalože v slovenske, izmed
katerih je vsaka občinska bolj var-
na, nego pa »Kranjska« v Ljubljani.
Lep zgled ameriških Slovencev
je vreden vsega posnemanja!

— Spediter Ranzinger in južna
železnica. Poizvedeli smo, da načel-
ništvo tukajšnje postaje južne želez-
nice ne upošteva želja strank, ako se
odklanja posredovanje spediterja
Ranzingerja, marveč ga železnica
naravnost vsiljuje. Trdka Puc &
drug je že pred letom in pol prvič
pismeno prepovedala na njo došlo
blago izročiti Ranzingerju, vključno
temu je pa južna železnica še naprej
izročala blago njemu. 30. listopada l.
l. je pisala trdka Puc & drug na načel-
ništvo južnega kolodvora zopet
tote pismo: »Že pred pol letom smo
prosili, da se pošiljatve naslovljene
na našo trdko ne izročajo spediter-
ju Ranzingerju. To se ni upoštevalo.
Vsled tega še enkrat zahtevamo, da
se avize, naslovljene na našo trdko,
dostavljajo direktno, torej neposredno
nam.« Vključno temu pismu je južna
železnica še naprej dostavljala avize
in izročala blago do zadnjega časa
spediterju Ranzingerju, dasi je trd-
ka Puc & drug. tudi Ranzingerju sa-
memu prepovedala njeno blago spre-
jemati ter mu kratkomalo tudi ni
pripoznala dovoza. In Ranzinger se
je drznil še pred dnevi prinesiti zo-
pet avizo trdku Puc & drug. Seve-
da je bil na cesti postavljen. To je že
skrajna vsiljivost tega nemškutarja
in tukajšnje postaje južne železnice.
Naš spediter je gospod Škerlj na
Kongresnem trgu. Trdko Puc &
drug, zaloga pohištva v ljubljanskem
Kolizeju navajamo drugim trdkam
za zgled, slavnemu občinstvu jo pa
toplo priporočamo.

— Častniki 27. polka zopet ekse-
dirajo! Danes ponoči je prišlo v kle-
ti hotela »Union« do hudega ekse-
sa, ki ga je povzročil že znani poro-
čnik tukajšnjega polka št. 27. Müller.
V kleti je bilo več Slovencev, ki so

se mirno med sabo razgovarjali in
zabavali. Eden izmed teh se je raz-
govarjal z mladim Mahrom, seveda
slovensko. Nakrat je pridrnil k temu
dvema poročnik Müller, potegnil
sabljico in jel kričati »Was wollt Ihr
hier«. Dal je sicer sabljico v nožnico, a
se zakadil v navzočega trgovskega
sotrudnika B. in ga pobil na tla, da
se je občitno poškodoval. Komaj se
je ta dvignil, je poročnik Müller zo-
pet potegnil sabljico in jel z njo maha-
ti okrog sebe. Ker je med tem prišel
v klet stražnik, je sabljico zopet vta-
nil za pas ter se zopet zaletel v tr-
govskega sotrudnika ter ga jel klo-
futati. Navzoči pravnik E. je v tem
momentu stopil pred Müllerja in mu
ponudil svojo vizitko rekoč, da je re-
zervni častnik. Müller je karto za-
vrnil rekoč: »Von einem solchen
Lausbuben nehme ich keine Karte an!«
V tistem trenutku se je Müller ju-
pizibiliziral preje omenjeni trgovski
pomočnik ter mu pripeljal tako za-
ušnico, da je padel na tla in v pad-
cu razbil šipo. — Vzdržujemo se
vsakega komentarja, navajamo pa
ta eksces v znanje slovenskim po-
slancem, da ga v državnem zboru po-
rabijo ter po zaslugi osvetle nastopa-
nje častnikov 27. polka v Ljubljani.

— Na naslov Posavec in Po-
savr. V Bežigradu na Dunajski ce-
sti pri prvi mitnici ima trgovino ne-
ka Lehner t. Zenska je silna nem-
škuta, ki ji leže Slovenci v želodu,
ljubi samo njih denar, od katerega
ji je zrastle greben. Pri tej zenski
kupujejo Posavec, zlasti pa Posav-
ke, večino svojih špecerijskih po-
trebščin, ne vedo pa, da je Lehner t.
ina trgovina samo filijalka nem-
škega zagrizenca Kastnerja na Kon-
gresnem trgu. Posavec in Posavke
podpirajo s tem našega narodnega
sovražnika. Ali vedo, kaj je njih
dolžnost?! Naj nemškutarja Leh-
ner prodaja Kastnerjevo blago
Nemcem in nemškutarjem, slovenski
Posavec in Posavke bodo pa že na-
šle kako slovensko trgovino, kjer bo-
do za isti denar dobile ravno tako
dobro če ne še boljše blago.

— Samo slovensko govorjenje
zahtevamo od Slovencev in Slovek.
Tistega nemškutarjenja mora biti enkrat
za vselej konec in če ga ne bo, imamo
močnejše sredstvo na razpolago. Sra-
motno je zlasti za naše slovensko žen-
stvo, če govori med seboj v tujščini,
kakor smo pred kratkim slišali gospo
T. in neko njeno prijateljico, ko sta
se peljali z vrhiškim vlakom v Ljub-
ljano in sta vso pot čebliji v pre-
blazeni nemščini. Slovenska žena
in dekle je simpatična samo
takrat, kadar govori v svojem
materinem jeziku. Slovenec ne
more spoštovati Slovenke, če nemsku-
tari, kakor tudi Slovenka ne sme ce-
niti Slovence, če z govorjenjem nem-
ščine sramoti svoj materin jezik slo-
venski.

— V trgovini Herzmansky no-
čejo in ne znajo govoriti slovenski.
Prišli so se k nam pritoževati ljudje,
ki so šli tja kupovat cvetlice ali vence,
pa so jih gledali in ponavljali: »Ich
verstehe nicht slovenisch!« Kljub temu
tej trgovini prav diše slovenske kro-
nice. Slovenci, zlasti pa Herzmank! Ali
se res ne morete ogniti Herzmanskega,
kadar kupujete cvetlične reči? Sloven-
skih cvetličarjev je v Ljubljani dosti
in ni treba hoditi k narodnim na-
sprotnikom! Ko zapustite nemško tr-
govino, se pa smejejo za vami, ker
ste tako prebito nezavedni!

— Dr. Kokalj — hudodelec.
Včeraj popoldne se je zaslusalo pred
ljubljskim deželnim sodiščem kot
obdolženca tudi odvetnika dr. Ko-
kalja. Ker dotlej, dokler preiskava
ni končana, o tem ne smemo v čas-
nikih pisati, omenjamo za sedaj samo
še to, da se nahaja dr. Kokalj še na
svobodi.

— V zaporih deželnega sodi-
šča se nahajajo danes še Josi Baj-
želj, Milan Makar, Ign. Mrav-
lje, Fran Parkelj, Jakob Tur-
zan in Stefan Kamenšek. Druge
obsojence so izpustili do pravomoč-
nosti razsode ali nepogojno ali proti
položiti varšne.

— Vetrček in plašč. L 1906:
(jurist) Arnost Cham. — L 1908
(pravni praktikant pri dež. sodišču v
Ljubljani): Ernst Cham.

— Najnovejši agent »Kranj-
ske hranilnice« je p-njzonirani
poštni kontrolor Poka p. l. Poka-
fal v a, ki hvali na vse pretege de-
lovanje tega slavnega nemškega za-
voda po ljubljanskih gostilnah in
kritizira pisavo slovenskih listov v
tej zadevi. Mi se mu ne čudimo, ker
nam je bil že od nekdaj znan kot
zagrizen nemškutar, doma iz Žužem-
berka. Heil!

— Trgovca Trdina s Starega
trga v Ljubljani hodi sedaj po Do-
lenjskem in d-je za pijačo, da bi na
ta način ujel kaj omotenih kalinov
v svoje nemško mreže. No, rodo-
ljubi po deželi so pametni ljudje
Zakaj bi se branili, če jim kdo rado-
darno vsiljuje pijačo? Da bi pa kdo
za polič vina proda svojo značajnost,
to se na Dolenjskem še ni primerilo
in se ne bode.

— **Slovenski odvetoiki** naj v bodoče s svojimi nemškimi kolegi, ki so vsi večji slovenski, govorijo izključno slovenski. Bodimo do slednji!

— **Petra Lassnika**, trgovca s žepčarijo in semeni, imajo nevedni ljudje za Slovenca, ker ima tako slovensko zaokroženo ime. Pa ni res! Lassnik je hudi nemški nacionalac, Kastnerjev pobratim in dela z dobljenim profitom v svoji trgovini za povzdigo nemštva v Ljubljani in za propadanje slovenstva! Takega Slovence vendar ne gre podpirati! Slovenskih trgovcev njegove branke imamo v Ljubljani toliko, da se Lassnika vsak lahko izogne. Veliko besedo pri Lassnikovi trgovini ima zloglasni celjski Proft, zagrižen sovražnik Slovencev!

— **Trgovina Th. Eger na Šent-peterski cesti** je nemurska, česar slovenske ženske nekatere še ne vedo in hodijo vanjo kupovat in podpirati vodjo ljubljanskih Nemcev in predsednika kranjskega „Volksrata“ dr. Egerja. To je treba ljudem dopovedati!

— **Razglednice z razbito kazino** gredo pri Nemcih silno v denar. Spetali so jih baje že okoli 60.000. Naredili jih je pleskar Fröhlich, ki se ga je prijelo ime „Kasinfotograf“. Pravijo, da je Fröhlich pri teh razglednicah toliko zaslužil, da ne bo nič več jemal pleskarskega in slikarskega dela od Slovencev. Prav ima!

— **Dzimski — pogorel**, Včeraj proti večeru se je vršila pred tukajšnjim okrajnim kot civilnim sodiščem zanimiva obravnava, o katere pred zgodovini smo že poročali svoj čas. Dzimski je namreč tožil radi motenja posesti gospoda in gospe Stark, češ, da sta proti njegovi volji oddala njegovo stanovanje. Dzimski je imel v hiši zakonskih Stark v najemu stanovanje, obstoječe iz štirih sob. Ker pa sta mu Starkova odgovarjala stanovanje sodnijskim potem, se je mož razjezil toliko, da je odšel iz stanovanja pred terminom, stanovanje pustil neaklenjeno, s ključki v vratih. Gospa Starkova je stanovanje zaklenila in dva dni pozneje, ob nekem nalivu, zaprla tudi okna, katera je pustil Dzimski odprta na stečaj. Stori se to, da obvaruje stanovanje poškodbe po dežju. Dzimski je torej tožil radi motenja posesti. Kot zastopnika je imel dr. bar. Wurzbacha ml., tožena pa dr. Piroa. Dzimski je pri obravnavi nastopal zelo obilno, govoril je nemško, pa tudi slovensko, a s svojo tožbo je temeljito pogorel ter bo tudi plačal stroške. Bog mu jih ulagoslavi!

— **Nemško gledališče v Ljubljani** trpi na suhi obizovalcev, odkar so mu Slovenci in Slovenke pokazali hrbet. Slovenci izvajajo to abstinenco dosledno, pa tudi Slovenkam se ne more očitati ničesar v tem oziru. A pač! Sproga nekega slovenskega notarja (ne iz Ljubljane) in gospodična hčerka, ki obiskuje neko tukajšnjo šolo, sta čutili potrebo, da sta obiskali nemško gledališče in tako napravili sramoto slovenskemu žensstvu, ki ne prestopi praga nemškega gledališča. Iz kakšnega vzroka je šla gospa Novotny, ki ima slaščičarno in posredovalnico služb v Ljubljani, v nemško gledališče, se nam ne vidi umevno, če pomislimo, da je navezala zgolj na slovenske stranke, ki bodo gotovo upoštevale njen obisk! Če bi slovenske služkinje in druge stranke manj hodile h gospe Novotny, bi ta gotovo za denar, ki ga zasluži čez dan pri njih, ne mogla pohajati nemškega gledališča!

— **Volilcev v splošni kuriji** za deželni zbor je v Ljubljani po ravnomar izvršenem štetju 7754.

— **Odvetniški izpit** je napravil odvetniški kandidat v Celovcu gosp. dr. Fran Frlan.

— **Iz šolske službe**. Učiteljska kandidatinja gdč. Pavla Ročevnar je pripuščena kot volonterka na šoli v Velikih Laščah. Prostoovoljno je izstopila iz šolske službe učiteljica gdč. Ida Gherbaz v Zagorju in pride na njeno mesto absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Ivana Jager kot provizorična učiteljica. Izprašana učiteljska kandidatinja gdč. Valerija Reitz bo poučevala zastoj na šoli v Spodnji Šiški.

Damski klubki in naše narodno žensstvo. Ne bomo nič razglabljali o tem, ali je bilo že od nekdaj in povsod tako, da je damski klubki meja, pri kateri se za damo marsikaj neha. Pribijamo le, da naše dame zaradi klubkov ali sramežljivo skrivajo od zadelj ali pa kar odkrito pohajajo v nemške modne trgovine. Velic vsemu! In kdo je temu največ kriv? Naše lastne modistike, ki se ne pomišljajo pretiravati cene tako visoko, da preostane na rodni dami samo ta dilema: ali mora trčati denar, da zmore pretirano oeno, ali pa je štedljiva in zateji načelo „Svoji k svojim“. — Brez klubaka seveda ne gre. Ker pa ne uvidevamo, kaj bi morale slovenske modistike obogatiti kar čez noč, izjavljamo, da

jim bomo posvečali vso svojo pozornost. Kdor noče biti soliden, naj ne računa s svojim slovenstvom! Kajti, trgovcem, ki bi hoteli sedanje gibanje za osamosvojitve na grd način samopasno izrabljati, bomo posvetili ravno tako kakor nemčurjem! Take zavore osamosvojitvenega gibanja je treba odstraniti brez obzirov!

Naša Lina se bo iz Ljubljane iselila, ker ne „mara“ bivati „in einer Pöbelstadt“. Srečno pot, pa zdrava ostani! Naš blagoslov naj te spremlja na vseh tvojih potih!

Iz gledališke pisarne. Jutri, v soboto se igra prvi izvrstni igrokaz v štirih dejanjih „Maškarada“, spisal Ludovik Fulda. Igrokaz je ne le jako zabaven, nego vsebuje tudi mnogo zdrave satire na družabne in politične razmere v Nemčiji. Te razmere pa so prav take, kakor v Avstriji, in kledeplezništvo, hinavstvo, štreberstvo in Berlinu je prav isto, ki je doma na Dunaju in v vsakem večjem mestu. Tako je Fuldova satira občudljiva ter lete puščice iz nje tudi na naše razmere. Igrokaz je najskrbneje pripravljen ter igrajo v njej vsi naši igralci, izvenzemci g. Nučiča, v čegar stroki nastopi prvič g. Lj. Iličić, ki igra veliko vlogo vladnega asessorja. Prvič nastopi v glavni vlogi (učiteljica) Marte Hübnerjeva) novogangževana sentimentalna ljubimka gdč. Jos. Winterova. — V torek, dne 10. t. m. se poje opera „Samson in Dalila“.

Slovensko gledališče. Gerhard Hauptmann — to je ime ki se tudi pri nas imenuje z nekim respektom, deloma vsled sugestivnega vpliva časopisja, deloma ker smo videli „Potopljeni Zvon“. S „Potopljenim Zvonom“ je imel Hauptmann pri nas srečo; nihče ni te igre umel in zato so jo vsi hvalili, nekateri valed tega, ker niso imeli poguma, kljubovati občnemu mnenju in se postavljati v nasprotje z nemškim časopisjem. Ta respekt pred Hauptmannom je snoči totalno izginil. „Bobrov kožuh“ je vse razočaral. Tudi najhakovnejši ljudje so spoznali, kako malo je zaupati nemški kritiki in kako pretirano hvalijo nemški listi vsako novo nemško delo. Nič ne pretiravamo in rečemo: Ko bi kak Slovenec spisal tako slabo igro, kakor je „Bobrov kožuh“, bi ga javno kamenjali. Kakor pri vseh Hauptmannovih delih, se tudi pri tej igri ne ve, kaj je pisatelj pravzaprav hotel z njo. Pravijo, da je to satira na prusko uradništvo. Pruski oficer in pruski uradnik sta dva tipa, ki ju je že pred Hauptmannom, na tisoče nemških pisateljev in risarjev satirično obdelalo in izdelalo. Četudi iz lastne skušnje ne poznamo pruskih uradnikov, vemo vendar iz literature kako so domišljivi, arogantni in prepotentni. Toda pl. Wehrhahn, ki ga je Hauptmann postavil na oder, češ, ni več nadut nereden in smešen referendar — to je že popoln kretnin in kot tak samo predmet za pisatelja predmetnih burk. Drugi značaji, zlasti Wolfvka so res karakteristično naslikani. A kaj posebnega tudi ni na njih. Neumnega slugo, kanibalsko surovo perico, bedaste hčere itd. — to so že nešteto krat naslikani značaji. Ne ene figure ni v igri, kjer bi se bila pokazala večja stvarjalna moč, ne enega prizora, vrednega pisatelja takega imena, kakor je Hauptmann, ne ene misli, ki bi se utisnila poslušalcem v spomi. To naj bo literarno delo, torej delo trajne umetniške vrednosti? Samo med Nemci je mogoče, da se je „Bobrov kruh“ razglasil kot umotvor. Temu se ni čuditi. Kakor so Nemci velik narod — njih dramatična literatura je nad vse ubožna in ne pride dosti čez nemške meje. Na Francoskem, Angleškem in Italijanskem ga sploh ni gledališča, kjer bi sprejeli „Bobrov kožuh“ in če bi to igro uprizorili, smo prepričani, da bi ljudje od samega živčanja oglušeli. Tudi tehnično je igra kaj površno zveržena. Wolfvka je premetena tatica, ki velja za pošteno ženo. Ukradla je bobrov kožuh — uradni predstojnik pa išče ta kožuh in je tako grozno neumen, da ga ne najde. To je bistvo snovi. Ta borna snov je razdeljena na štiri dejanja, ki se vlečejo kakor jesenska megla. V gledališču je vladal dolgčas, vse je zevalo in se jezilo. Ne vemo, kako je igra v nemščini pisana; najbrž tako surovo, da je bilo potrebno jo prevesti v slovensko barabščino. Ker se je reklo, da bo snovna predstava literaren večer, so se igralci potrudili in govorili svoje vloge v treh markantnih narečjih, namreč v češko-slovenskem, hrvaško-slovenskem in ljubljansko-slovenskem dialektu. — Igralo se je z morostarsko robotostjo, kakor zahteva naturalistična igra. Glavno vlogo je imela sicer vedno marjiva, vestna in jako porabna gospa Dragutinovičeva, ki ji je bil včeraj izročen tudi šopik. Uradnega predstojnika je v karakteristični maski igral po stari šabloni g. Danilo. G. Nučič je gotovo jako talentiran in simpatičen igralec, a to napako ima, da govori vedno z največjim patosom. Brezpomembni Fleischer je

govoril kakor kralj Lear. Ostale igralke in igralci so se potrudili in storili, kar se je dalo paš storiti. Obdinatvo je bilo najbolj zadovoljno, ko je bilo literarnega večera konec.

— **H koncertu „Glasbene Matice“**. Kakor na obče narodnem tako je tudi na slovenskem glasbenem polju letos zabeležiti nepričakovano velik napredek. Ustanovitve samostojnega, na vrhunec umetniških zahtev stoječega orkestra „Slovenske Filharmonije“ govori jasno o tem napredku. Koristi te ustanovitve se vidijo že povsod. Slovenska opera in opereta sta se z novim orkestrom doguglali do višine, ki nam je bila do sedaj le v idealnih željah; zabavni tedenski koncerti so postali pravi umetniški užitki, ki privabljajo toliko občinstva, da prostora nedostaja vsem posetnikom. Ali vrhunec orkestrskih vrlin se bo šele pokazal v simfoničnih prireditvah. Teh smo Slovenci do sedaj jako malo mogli privoriziti, hašker nismo imeli lastnega orkestra. Sedaj je to možno in „Glasbena Matice“, ki je pri ustanovitvi novega orkestra z vso požrtvovalnostjo sodelovala in ki to veliko narodno pridobitev z vso vnemo podpira, hoče to možnost v polni meri uporabljati za glasbeno izobrazbo Slovencev. Tekom letošnje koncertne sezone namreč „Glasbena Matice“ prirediti več simfoničnih koncertov v najvišjem pomenu besede. Začetek teh simfoničnih koncertov pa se bo izvršil na velikem koncertu „Glasbene Matice“ v nedeljo, 8. novembra, v dvorani hotela „Union“, ko bo orkester poleg dveh točk z zborom (poleg Dvofakovega 149. psalma in njegovega „Tedeuma“) tudi samostojno nastopil v veliki Schubertovi simfoniji v h-molu. Kdor se torej po pravici veseli označenega velikega napredka na slovenskem glasbenem polju, tisti pač ne bo zamudil krasne prilike, osebno prisostvovati pri znamenitem dogodku, ko bo „Slovenska Filharmonija“ prvič dokazala upravičenost vzvišenega svojega imena, ko bo takorekroč prejela „ognjeni krst“ simfoničnega orkestra. — Na koncertu bode nastopil seveda tudi pevski zbor „Glasbene Matice“ z vso svojo impozantnostjo in z vsemi svojimi vrlinami. Osemnajst let že deluje ta pevski zbor na kulturno-glasbenem polju slovenskem s čudovito požrtvovalnostjo, o kateri nimajo pojma tisti, ki ne gledajo za kulise. Plačila za veliki trud pevski zbor ne pričakuje nobenega, ali vsekakor za zaslužni vsaj priznanja z mnogobrojnim obiskom. Narodna zavest Slovencev, ki se je baš v zadnjih časih tako lepo razvila, naj se izkaže tudi pri tej priliki! — Pri koncertu nastopi tudi slavni naš rojak g. Julij Betetto, ki je po kratkih študijah na dunajskem konservatoriju že postal pravi član o. kr. dvorne opere na Dunaju in kateremu dunajski listi brezpogojno priznavajo vse sposobnosti slavnega opernega peva. — Koncert se vrši v prid dobrodelne akcije „Za otroka“ na Kranjskem, ki ima blag in človekoluben namen, lajšati otroško bedo, kruto se javljajočo v premočnih žalostih služajih tudi pri nas, in pogube reševati marsikatero eksistenco, da postane vendar še dober in delaven član človeške družbe. — Vstopnice pri gospej Česarkovi in na večer koncerta pri blagajni.

Za Trubarjev spomenik je poslal gosp. nadkomisar finančne straže Pfeifer blagajniku 7 K. Iskrena hvala!

Tolovadno društvo „Sokol II“ v Ljubljani priredi v soboto dne 7. t. m. svoj I. zabavni večer v prostori gosp. Čišnovarja na Dolenjski cesti. Iz prijaznosti sodeluje kvartet „Ljubljanskega Zvona“. Nadalje je na sporedu srečolov, šaljiva pošta in smešni prizori. Godbo oskrbuje „Ljubljanski sekstet“. Začetek večera ob 7. Vstopnina 40 vin. za osebo, obitelji 3 članov 80 vin. Vsi prijatelji sokolstva dobrodošli. Na zdar!

Trgovca g. Grobelnik je prodal g. Francu Ks. Souvanu ml. en gros del svoje trgovine; detajlni del bo vodil g. Grobelnik še dalje.

Lekarnar Mardetschlager je prodal svojo lekarno na Jurčičevem trgu Čehu v Ljubljani. Kadar bo to lekarno prevzel novi lastnik, bomo javili. Za sedaj samo kličemo: „Vivat sequens!“

Umrl je te dni v deželni bolnišnici 3½ letni sinček pokojnega mestnega fiska g. dr. Koprive, ker je, kakor smo že poročali, pil iz steklenice, katero je našel v smeteh, mravljinčji ovet.

Ljubljana ska podružnica društva poštnih uradnikov priredi v soboto 7. novembra v salonu hotela „Irija“ sestanek s poročili o službenem napredovanju in o službeni pragmatiki.

Društvo odvetoikih in notar-skih uradnikov za Kranjsko ima jutri v soboto ob pol 8. sveder se-

stane v restavraciji „Seidl“ v Koldvorski ulici.

Pogreb dr. I. Dečka je bil danes v petek 6. novembra ob 3. popoldne s celškega kolodvora na okoliško pokopališče, kjer si je rajnik že pred leti oskrbel lastno grobišče.

Silvij Kranjčević. Pred tednom dni je, kakor smo že poročali, v Sarajevu umrl velik pesnik filozof Silvij Kranjčević. Njegovemu spominu posveti leposlovna smotra „Savremenik“ v Zagrebu svojo letošnjo decembersko številko ter vabi vse slovenske pisatelje, naj prispevajo za to številko z večjimi ali manjšimi pripevkami (stih ali proza, razprave ali leposlovje, sentenije). Naj bi ob spominu Kranjčevićem poleg Hrvatov bilo najti Slovence. Prispevke je poslati do 15. novembra uredništvu „Savremenika“ prof. dr. Branimiru Livadiću, Zagreb, Gunduličeva ulica.

Roditeljski sestanek v Zatični bo v nedeljo ob 3. popoldne v zatiški šoli.

Hotel Arko v Ribnici toči še vedno Koslerjevo takozvano dragonsko pivo. Slovenci pijejo samo slovensko pivo!

Logaški „Sokol“ priredi v nedeljo 8. t. m. v slučaju legepe vremena pešizlet na Vrhniko v kroju. Odnos točno ob pol 3 popoldne Bratsko društvo na Vrhniki priredi ta dan veselico in prid javne ljudske knjižnice in je z ozirom na to pričakovati največje udeležbe s strani Logaččanov. Gotovo ne bo nobenemu žal krasnega jesenskega sprehoda v družbi čilih Sokolov.

Nesreča na dolenski železnici. V ponedeljek zvečer padel je z vlaka med postajama Grosuplje in Šmarje Sletni dirjak Stanko Rus z Grosupljeja. Dirjal se je s svojima starejšima sestrama s počitnic v Ljubljano. Vsi trije so bili v enem kupuju in še neki profesor s svojo soprogo. Vagon je bil prav stare tipe, katere železniška uprava pošilja le še na dolensko železnico. Ker je bilo v vagonu zelo hladno in je bila pri vagonu šipa odprta, šel je fantiček da bi zaprl šipo; komaj pa se dotakne okna, se vrata odpro in on izginje z vagona. Vlak je bil le še kakih 200 metrov s postaje Grosuplje. Sostrice in gospod profesor z gospo soprogo so začeli vpiti, klicati na pomoč ali slišal ni nihče, vlak je šel svojo pot. Gotovo bi bile tudi sestre ponesrečenega poskakale z voza ako bi iste imenovani sopotniki ne bili držali. Na postaji Šmarje skočile so vse obupane sestre z voza ter letele jokaje nazaj po progi proti Grosupljem iskati svojega brata. Vlakovodja dolenskega večernega vlaka, ki se križa na postaji Šmarje, je bil na postaji o nesreči obveščen in je vozil proti Grosupljem zelo počasi in previdno in res so našli v bližini postaje Grosuplje ponesrečenega dečka v jarku nezvestnega. Ko so ga vzdignili in spravili v vlak ni nič vedel, kje da je in kaj se je zgodilo. Dobil je zunanje in notranje poškodbe vsled padca in prestalega strahu, kajti ležal je tam skoro četrte ure pri 20° mraza. Pač čudno in ne odpustno da uprava dolenski železnice tako slabo skrbi za varnost potujočega občinstva, ki nima niti take priprave na vozovih, da bi se moglo dati med vožnjo znamenje, vlak ustaviti. Saj je potnikom dolenskih železnic ravno tako ljubo življenje, kot potnikom kake druge železnice. Zdj se na vlaku med vožnjo primerjavo lahko velike nesreče a ni mogoče vlaka vstaviti, oziroma dati zato znamenja. Če imajo različne table z laškimi in nemškimi napisi na vozovih dovolj prostora, bila bi gotovo, na prava za ustaviti vlak, boju namestu, kajti stem se lahko večkrat preprečijo velike nesreče.

S ceste. Včeraj popoldne sta se pri prelazu na Dolenjski cesti splašala Francu Somraku iz Most konja in dirjala z vozom, na katerem je bila tudi Somrakova žena in mati, dalje. Voz se je na to zvrnil v jarek, kjer se pa k sreči ni nihče poškodoval, le konj se je odtrgal od voza in dirjal proti Dolenjskemukolodvoru, kjer so ga prijeli. Konja sta se splašala vsled straha pred električno železnico.

Nesreča. Včeraj je na postaji Grosuplje skočila neka ženska iz železniškega kupeja še predno je vlak obstal in se tako poškodovala, da so jo morali nezvestno pripeljati v deželno bolnišnico.

V deželni bolnišnici so včeraj pripeljali 50letnega posestnikovega sina Antona Eržulja iz Zdenške vasi, katerega je še 7. vinotoka brez povoda na cesti napadel neki vojak in mu z bodalom desno nogo močno razparal. Vojaki komisiji ogled se je na licu mesta že vršil.

Čigava sta konja? Predsnočnim so prijeli na semnjišču dva konja, katere je nekdo tam pozabil (prehuda pozabljivost) ter ju oddali v hlev pri gostilni pri klavnici. Lastnik naj se za nje zgasi pri magistratu.

Semenj. Dne 4. t. m. je bilo na mesečni semenj priganih 706 konj

in volov, 315 krav in telet, skupaj 1021 glav. Kupčija je bila pri konjih, kakor tudi pri goveji živini prav dobra, ker po goveji živino so prišli Korošci, Lahi pa po oboje.

Na tla podri je predvčeršnjim neki jezdec ženo železniškega čuvaja Ivana Furlanovo ter jo na glavi znatno poškodoval.

Neprijeten nočni gost. Ko je predsnočnim začela neka gostilničarica v Trnovem na vrtni šum, je šla pogledat kaj je. V tem trenutku jo pa pograbi moška roka za vrat, jo vrže ob tla, potem jo pa hoče vleči na vrt, slednjič pa skoči čez vrtno ograjo in zbeži. Gostilničarka je bila pri tem lahko telesno poškodovana, gosta pa so izsledili v osebi nekega domačega rogovileža in dobi za svojo bedarijo plačilo pri oblasti.

Šipe so bile napoti danes ponoči nekemu 19letnemu mladeniču pri remizi električne cestne železnice, vsled česar si je hotel napraviti malo zabavo ter je tri razblil, potem pa zbežal v drvarnico bližnje hiše. Trije uslužbenici so takoj skočili za njim, ga prijeli in oddali stražniku, da ga je odvedel v zapor. Povoda temu veselju fant noče povedati. Pač ne-umestna zabava.

Kolo ukradeno je bilo dne 1. t. m. posestniku Alojziju Kožaku v Škočjanu, katero je imel spravljeno v odprti kleti. Kolo je črno pleskano, že precej obrabljeno ter vredno 60 K. Tat je neznan.

Ubegli dijak. Ivan Krainz, o katerem smo poročali, da je minuli mesec od svojih starišev pubežnil, se je dne 3. t. m. zopet sam povrnil.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 11 Slovencev in 10 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 25 Hrvatov in Slovencev. — V Hrb je šlo 35 Hrvatov in 10 Macedonov, v Luomost 10 Hrvatov in 3 Macedonov, v Lino 10 na Dunaj pa 15 Kočevarjev, v hrvaške šume se je odpeljalo pa 25 notranjskih tesačev.

Našla je zasebnica g. Apolonija Švabova zlat privesek.

Protidemonstracije pred sodiščem.

Razžaljeni Belgijci.

Niso to demonstracijski prizori, izza 18. do 20. septembra, ki so se včeraj cel dan obravnavali pred tukajšnjem okrajnim sodiščem, temveč oni mučni prizori, mučni namreč za slovensko občinstvo, ki je tuptam posamezno hote ali nehotе dajalo duška svoji ogorčenosti nad dogodki 20. septembra, s tem, da je zaklical kdo na ulici kakemu vojaku 27. pešpolka kak »fej«, ali kaj podobnega. Dogajali so se tedaj par dni redni slučaji, da je bil vsak tak pasant po vojaštvu aretiran, — bilo je že naravnost nevarno pljuvati na cesti, kajti ako je bil v bližini kak vojak 27. pešpolka, je bilo to že žaljenje vojaške časti, in dotičnik se je moral včeraj radi tega »prestopka« zagovarjati pred sodiščem.

Sodnik sodni svetnik Potrat, zapisnikar Ohm in Januschowsky, funkcionar državnega pravdnništva Zupanc, ki uradno zastopa polkovno poveljništvo, a kot specialni zastopnik polka je navzoč stotnik Schvebinger.

Ivanka Miklavčič, branjevka na Pogačarjem trgu, je zaklicala dvema in pozneje štirim vojakom 27. pešpolka, ko so šli mimo njene stojnice na Pogačarjem trgu, besede: »Pfiu! Mörder«. Tako izpovedi priče Alojziju Neuhold, Kajetan Friedl, Josip Jakše in Alojziju Galan. V »cevilu« so ti orjaki razun enega hlapci! Toženka je poslala k obravnavi pismo, da je bolna v postelji, da se obravnave ne more udeležiti osebno. Sodnik je mnenja, da ta opravičba, ker ni zdravniško potrjena, ne zadostuje in izreče na predlog stotnika Schvebinger, ki z ozirom nato, da je omožena in ima otroka, priporoča najmilostnejšo obsodbo, razsodbo, po kateri se obsodi toženko na 24 ur zapore.

Anton Papež, uslužbenec južne železnice, je po izpovedbi prič Johanna Schriffler, Ignaca Kitzeneggerja in drugih zaklical »pfiu« in pljunil pred vojak 27. pešpolka. Ker se Papežu ni moglo dostaviti vabilo k obravnavi, se obravnava preloži, da se mu dostavi vabilo.

Milan Kovač, vajenec in Fran Stopar, trgovski sotrudnik, oba pri trgovcu Ihlu, sta obtožena: prvi, da je dvakrat mimo Ihlovo trgovine gredočega prostaka 27. pešpolka Johanna Puscheniaka razžalil s »pfiu«, tretjič pa ga namenoma sunil z listnico. Kovač odločno oporeka. Stopar pa da je pozneje, ko je prišel Puscheniak z mestnim stražnikom v Ihlovo trgovino, da dožene ime Kovačev, rekel Sie lügen. Stopar se zagovarja, da je te besede rekel zato, ker je bil prepričan, da Kovač ni žalil vojaka, ker tisti teden

ni on imel s plahto zunaj nič opravi-
ti, temveč drug vajenec. Obsojen je
bil Kovač na 24 ur zapora, Sto-
par pa na 10 K globe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vukotić je vrnil avstrijske rede.

Belgrad, 6. novembra. (Poseb.
brz. »Slov. Nar.«) S Cetinja javlja-
jo: Posebni odposlanec črnogorskega
kneza v Belgradu brigadir Vukotić,
ki se je pred par dnevi vrnil na Ce-
tinje, je poslal, ker do danes ni dobil
s strani avstrijske vlade nobenega
zadostnega za želitev, storjeno mu v
Zagrebu, avstrijskemu poslaniku ba-
ronu Kuhnu vse avstrijske rede s
pismom, v katerem sporoča poslani-
ku, da redov z ozirom na dogodek v
Zagrebu ne more več nositi.

Demisija barona Becka.

Dunaj, 6. novembra. Vsled več-
rajšjih klepov krščansko - socialne
stranke in čeških strank je položaj
postal veletkritičen. Baron Beck bo
jutri podal svojo demisijo. Sestavo
novega kabineta bo cesar najbrže
poveril baronu Bienensthu.

Kdo bo novi poljedelski minister?
Praga, 6. novembra. »Tagblatt«
javlja, da bo predsednik poslanske
zbornice postal sedanjí poljedelski
minister dr. Ebenhoeh, poljedelski
portfelj bo pa prevzel dosedanjí pred-
sednik poslanske zbornice dr. Weiss-
kirchner.

Ministra Prašek in dr. Fiedler.

Dunaj, 6. novembra. Ministra dr.
Fiedler in Prašek sta se danes opoldne
vrnila iz Prage. Popoldne imata kon-
ferenco z baronom Beckom.

Črnogorski mohamedanci.

Cetinje, 6. novembra. Črnogorski
mohamedanci so vložili prošnjo na
vlado, naj se jih pritegne v vojaško
službo. Za slučaj vojne bodo sestavili
posebno prostovoljno legijo.

Zakon o aneksiji.

Budimpešta 6. novembra. Za-
kon o aneksiji, ki se predloži obema
parlamentoma, bo obsegal samo tri
paragrafe. V zadnjem paragrafu se
pravi, da bodo o pravnem stališču
okupiranih dežel razpravljali oboje-
stranski vladi in oba parlamenta.

Priprave za sprejem kraljeviča
Gjorgja

Belgrad 6. novembra. Danes po-
poldne se prestolonaslednik Gjorgje
pripravlja za izreden sprejem, ker je
on prvo svojo misijo v službi Srbije,
četudi mlad, odlično izvršil, kar vsi
priznavajo. Časopisje ga že naziva
zaslužnim Srbom. Aranziranje spreje-
ma je prevzel občinski svet.

Veseli v Srbiji.

Belgrad, 6. novembra. (Pos. brz.
»Slov. Nar.«) Vesele petrogradske vesti
so napravile tukaj močan vtis. Časo-
pisje hvali odlično nastop ruske vlade,
ki je pod pritiskom celokupnega rus-
skega javnega mnenja, posebno dume,
spremenila svojo politiko. Mogoče, da
bo sedaj Avstro-Ogrska primorana
nastopiti pot kompromisa in tako do-
biti Srbija in Črna gora zahtevano
kompenzациjo, ki je itak skromna,
brez prelivanja krvi.

Angleži za Srbijo.

Belgrad, 6. novembra. (Pos. brz.
»Slov. Nar.«) Iz Londona je prišel
brzjav, da svetuje »Daily Telegraph«,
ki se zelo odločno zavzema za interese
Srbije, odkar je nastal konflikt, v naj-
novejši številki Srbiji in Črni gori
oboroževanje in mirno čakanje raz-
voja dogodkov. Ako se pokaže
potreba vojne, bodo ne samo simpa-
tije na njih strani, nego lahko pri-
čakujete tudi dejanske pomoči.
To Srbija ve in je pripravljena na
vsako eventualnost popolnoma.

Slovenci in Slovenke! Ne zabi-
te družbe sv. Cirila in Metoda!

Meteorološko poročilo,

Vitina nad morjem 206. Srednji krašni tlak 736.9 mm

novem.	Cas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Neba
5.	9. zv.	736.3	3.1	sr. vzhod	oblačno
6.	7. zv.	735.8	2.1	sl. vzhod	del. obl.
7.	2. pop.	734.6	5.7	sl. svzhod	

Srednja večerajšnja temperatura 2.5,
norm. 6.1°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo in pritliklinami,
na razpolago je vrt in pralnica, se
odda za februarjev termin, Kuhn-
ova cesta 23, II. nadstr. 3912-4

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj pri P. Rusu,
krojaču na Bledu. 3986-1

Vabilo

na

vinsko trgatve

ki se vrši

v soboto, dne 7. novembra 1908

v salonu pri „Kankertu“ v Šiški

Spored:

Prihod župana s spremstvom viničarjev in
viničaric itd. točno ob polu 9. zvečer. Otvo-
ritev trgatve ob 9. Po trgatvi prosta zabava
s šaljivo pošto, plesom in korijandoli.

Začetek ob 8. Vstopnina 30 vin.

Ker je 10% čistega dobička namenjenega v
prid narodnim tržvam, se preplačila hvalažno
sprejemajo.

K obilni udeležbi vlijudno vabijo
3983-2 prireditelji.

Stanovanje

s 1 sobo, kuhinjo in drvarnico se
odda za februarjev termin mirni
stranki. 3962-3

Več Prule št. 4 ali Privoz 17.

Oddajo se:

lokali, pripravi za pisarne ali tr-
govine, dalje prostora za skladišča
v sredini mesta, pripravi za stavbni
materijal itd. 3869-4

Poizve se v pisarni Deghenghl.

V lepem letoviškem kraju na Dolenj-
skem se pod jako ugodnimi pogoji
proda novozidana

enonadstropna hiša

v kateri je dobro vpeljana gostilna
in tudi sposobna za vsako obrt.

Natančnejša pojasnila daje Ivan
Perenč, posestnik v Krški vasi pri
Brežicah. 3936-3

Sarcyova glicerinska mila.

Novosti:

Savon fin „Don Juan“ v 10 parafumih K — 30
„ „ „Lilas Blanc“ K — 40
„ „ „Violette de Nice“ K — 50
„ Royal extrafin „Rose de Schiraz“ K 250

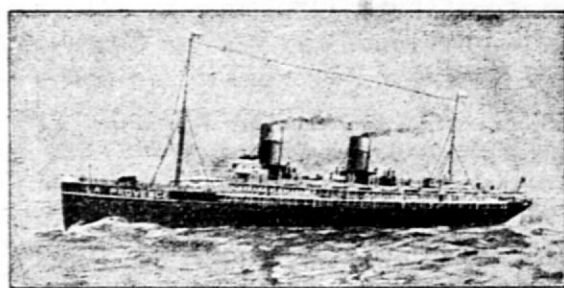
Dobiva se v vseh boljših zadevnih trgovinah.

Dobra prodajalka za mešano stroko

posebno za manufakturni oddetek 3866-3

se sprejme

v trgovini na deželi, kjer so stalne cene.
Ponudbe s prepisi spričeval je poslati upravništvu „Slov.
Naroda pod šifro „1908“.

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
samo 349 40

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana

v novi hiši „Kmetke posejilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Kurite samo z velenjskimi „salonskimi briketi“!

Najboljši in najcenejši material za kurjenje sob.

Cene za briquete, dostavljene v hišo: 3984-1

100 do 500 kosov à 100 K 160
500 do 1000 „ à „ K 150
1000 do 5000 „ à „ K 140

Edina prodaja in zaloga za Ljubljano in okolico:

St. & C. TAUZHER, Ljubljana.

Največja zaloga bukovih in mehkih drv, celih in razsekanih.

Zdrava in suha drva, vse postavljeno na dom.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetje in smrt s
manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let
pravo doživetje.

„SLAVIJA“

45-129

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,336.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430.97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

s vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospeskih ulicah šte. 12.

Lepo

stanovanje

v drugem nadstropju hiše šte. 5 v
Knafljovih ulicah, s 3 sobami, sobo
za služkinjo in drugimi pripadki,
se odda takoj ali za februar 1909.
Več v „Narodni tiskarni“ ali
pa pri Jos. Lavrenčiču, pisarna
mest. užit. zakupa na Dunajski ce-
sti št. 31.

V elegantno zidani hiši se cenó odda

lepo stanovanje

s 4 sobami in pritliklinami, z elek-
trično razsvetljavo in hodnikom za
snaženje za februarjev termin.

Odda se tudi takoj

trasitno skladišče

in

majhno stanovanje

s sobo in kuhinjo.

Naslov v upravništvu „Sloven-
skega Naroda“. 4863-3

Razpis službe občinskega zdravnika.

Podpisani urad razpisuje s tem službo občinskega zdravnika s sede-
žem v Hrastniku, z letno plačo 2000 kron in prostim stanovanjem.

Slovenščine ali katerega slovanskega jezika zmožni prosilci naj svoje
dovolj opremljene prošnje vložijo tu sem

do 30. novembra 1908.

Župansto Trbovlje,

3954 2

dne 1. novembra 1908.

ČUDEŽ! Samo K 4.

Posebni oddetek, poln jesenskih in zimskih
jopic, paletotov in pelerin
za dame in deklice, po 4 krone.

„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Slovinci!

Zadnji dogodki so nam pokazali, da se moramo emancipirati i na ekonomskem polju!
Slovinci, zavarujte Vaše imetje samo pri slov. zavarovalnicah.

Slovinci zavarujte Vaše imetje pri

„CROATII“

katere je edini zavarovalni zavod bratskega hrvaškega
naroda.

„Crotia“ je edini slovanski zavod, kateri daje en četrt do-
bička v kulturne namene Jugoslovancov. 3968-2

Vsa pojasnila daje:

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani,
Gospeske ulice št. 4.

Iščemo okrajne zastopnike in akviziterje za vse kraje na Kranjskem
in na Štajerskem

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora

obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
za gospode in dečke

kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina A. Lukič. Pred Škofijo
št. 19.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah
Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje.
Uživa najboljši sloves, koder pošljuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokulturne
namene.